

KS. KRZYSZTOF JEŻYNA
Instytut Teologii Moralnej KUL

KRONIKA INSTYTUTU TEOLOGII MORALNEJ KUL ZA ROK AKADEMICKI 2004/2005

I. Studenci

Na nowy rok akademicki przyjęto 14 osób (w tym 4 osoby świeckie).

II. Prace dyplomowe

A. Prace habilitacyjne

Dnia 9 grudnia 2004 r. przed Radą Wydziału Teologii KUL odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. dra Josefa Spindelböcka, kapłana diecezji St. Pölten (Austria), wykładowcy etyki w Philosophisch-Theologische Hochschule w St. Pölten. Recenzentami byli: ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL, ks. prof. dr hab. Paweł Góralczyk, UKSW Warszawa, ks. prof. dr Peter Inhoffen, Karl-Franzens-Universität Graz, ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol, UO Opole. Podstawą przewodu był dorobek naukowo-dydaktyczny ks. dra Spindelböcka oraz rozprawa pt. *Grundentscheidung und konkrete sittliche Verhaltensweisen. Einheit und Dissoziierung von fundamentaler Option und konkreten sittlichen Entscheidungen in der neueren moraltheologischen Diskussion*. St. Ottilien 2003.

Ks. Spindelböck podejmuje jedno z najbardziej złożonych i trudnych zagadnień z obszaru teologii moralnej ogólnej – problematykę opcji fundamentalnej. Całość rozprawy składa się z dziesięciu części (rozdziałów).

W części pierwszej Autor dokonuje prezentacji czynników stojących u podstaw kategorii opcji fundamentalnej: próbuje odczytać, czy i w jakim sensie Pismo Święte podejmuje zagadnienie opcji fundamentalnej oraz przedstawia historyczne etapy dojrzewania koncepcji opcji fundamentalnej. Filozoficznej analizie ludzkiej wolności i jej zdolności do fundamentalnego i konkretnego wyboru poświęcony jest kolejny etap badań Habilitanta. Na płaszczyźnie ontologicznej natura i wolność zostają ujęte komplementarnie i integratywnie. Wolność staje się doświadczeniem człowieka i znajduje swoją aktualizację w konkretnej decyzji.

Do perspektywy historycznej nawiązuje także czwarta część dysertacji, poświęcona stanowisku Urzędu Nauczycielskiego Kościoła w stosunku do opcji fundamentalnej. W poszukiwaniach swych Autor cofa się aż do Soboru Trydenckiego i jego nauki o wierze i usprawiedliwieniu oraz do niektórych wypowiedzi Piusa XII, a także wskazuje na pozytywne aspekty pojęcia opcji fundamentalnej. Podkreśla jednak, że uznanie wartości pewnych wyborów, które nadają kształt całemu życiu moralnemu, w żadnym razie nie oznacza akceptacji ze strony Urzędu Nauczycielskiego Kościoła tych interpretacji opcji fundamentalnej, poprzez które gubi się istotne aspekty nauczania moralnego Kościoła.

W części piątej, centralnej dla całej rozprawy, została wykazana wzajemna relacja między osobą a jej działaniem moralnym w taki sposób, by możliwe było potwierdzenie dynamicznej tożsamości działającego podmiotu w pojedynczych, konkretnych wyborach moralnych. Kwestia wzajemnej relacji między wyborem zasadniczym a konkretnymi moralnymi wyborami i działaniami w kontekście historiozbowczej kondycji ludzkiego życia zostaje pogłębiona w dalszej części badań.

Część siódma rozprawy jest prezentacją dysertacji A. Nello Figa. Nello Figa w końcowej części rozprawy w 24 tezach przedstawił w sposób syntetyczny istotę opcji fundamentalnej oraz próby integracji różnych stanowisk na jej temat. Ks. dr Spindelböck podjął się krytycznej analizy tychże tez. Ocenie i krytyce jednostronnych ujęć opcji fundamentalnej poświęcona została ósma część rozprawy. W tym miejscu Autor dokonał ich całościowej i wieloaspektowej prezentacji, zwracając szczególną uwagę na tezę „optio finalis” (*Endentscheidungshypothese*) L. Borosa oraz na aktywizm i kwietyzm jako typowe „dysocjacje” między wyborem fundamentalnym a wyborami kategorialnymi.

Odniesienia praktyczne widoczne są w kolejnej części rozprawy mającej na celu ukazanie konsekwencji koncepcji opcji fundamentalnej dla dynamizmu życia moralnego. Wyznacza ona bez wątpienia jakiś konstans w życiu człowieka, pomimo tego, że sama ma dynamiczny charakter. Tworzy ona pewnego rodzaju przestrzeń, która zapewnia dynamiczną jedność w rozwoju moralnym człowieka. Ostatnia (dziesiąta) część rozprawy pełni funkcję rozdziału podsumowującego całość rozważań. Habilitant przypomniał w nim cel podjętych badań oraz dokonał syntetycznego wyszczególnienia najważniejszych wyników swojej pracy badawczej.

B. Prace doktorskie

Pod kierunkiem samodzielnych pracowników naukowych sfinalizowano przewody doktorskie:

Ks. Krzysztof P a l u c h, kapłan Zgromadzenia Księży Sercanów, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 18 kwietnia 2005 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Chrześcijanin w poszukiwaniu sensu radości. Studium teologicznomoralne* (Lublin 2005, mps, ss. 332). Publiczna rozprawa odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Jerzy Pałucki – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Piotr Morciniec, UO Opole, ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny, KUL – recenzenci, bp prof. dr hab. Józef Wróbel, KUL – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Rozprawa ks. Krzysztofa Palucha składa się z pięciu dość obszernych rozdziałów. W rozdziale I – zatytułowanym *Radość jako problem egzystencjalny* – ks. Paluch próbuje ukazać radość jako istotne doświadczenie człowieka. Najpierw ukazuje rolę i znaczenie radości w życiu człowieka, a więc kreśląc samą potrzebę radości i jej odniesienie do istotnych wymiarów życia ludzkiego. Ten pozytywny aspekt problemu dopełnia refleksją nad współczesnymi wyzwaniami dla radości.

Rozdział II – jak wskazuje na to tytuł *Współczesne propozycje odnalezienia radości* – został poświęcony ukazaniu niechrześcijańskich, zarówno bardziej praktycznych, jak i nade wszystko teoretycznych (ideologicznych) koncepcji odnajdywania radości. Wśród propozycji doznaniowych omawia hedonizm, panseksualizm, kulturę pop, konsumpcjonizm oraz ludyzm. Natomiast wśród propozycji filozoficznych ukazuje naturalizm i biologizm, nietzscheanizm, ideologię systemów totalitarnych, a także egzystencjalizm i liberalizm.

Bardzo istotny wkład w ukazanie problemu radości wnosi refleksja zawarta w III rozdziale – *Antropologiczne założenia radości*. Autor ukazuje tutaj to wszystko, co wiąże zagadnienie radości z integralną koncepcją człowieka. Na podstawie danych nauk humanistycznych i filozofii ks. Paluch ukazuje aspekty somatyczne, psychiczno-duchowe, kulturowe oraz społeczne w doświadczaniu radości, w odkrywaniu jej sensu.

Ta ważna płaszczyzna odkrywania radości w żadnej mierze nie wyczerpuje chrześcijańskiego sensu radości, dlatego Autor dopełnia ją w kolejnym IV rozdziale przez ukazanie biblijnego fundamentu – *Biblijne założenia radości*. Najpierw wskazuje na radość życia i przeżywanie tej radości w ramach przymierza w Starym Testamencie. Ale słusznie podkreśla, że pełnia tej radości opiera się na orędziu ewangelicznym, wiąże się z osobą i dziełem zbawienia Jezusa Chrystusa, z darami Ducha Świętego. Ukazuje również jak ta radość jest przeżywana w Kościele apostoelskim.

W rozdziale V – noszącym tytuł *Teologiczne założenia radości* – ks. Paluch niejako dopełnia refleksję dwu poprzednich rozdziałów, wskazując na teologiczną płaszczyznę w odkrywaniu i przeżywaniu nadziei. Najpierw odślania to w podwójnej perspektywie: stwórczej i zbawczej, odnosząc je do życia w wymiarze natury i łaski (nowego życia). Na tym tle ukazuje drogę odkrywania radości pomimo doświadcze-

nia różnego rodzaju ograniczeń i cierpień, by zamknąć swoją refleksję ukazaniem nadziei życia wiecznego.

Ks. Adam O t w i n o w s k i, kapłan Diecezji Legnickiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 18 maja 2005 uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Współczesne zagrożenia pokoju w świetle nauczania Jana Pawła II. Studium teologicznomoralne* (Lublin, mps, ss. 290). Publiczna rozprawa odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski, UKSW Warszawa, ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL – recenzenci, bp prof. dr hab. Andrzej Dziuba – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Rozprawa ks. Otwinowskiego jest próbą spojrzenia na współczesne zagrożenia pokoju z perspektywy antropologii chrześcijańskiej. Jej strukturę tworzy pięć rozdziałów. W rozdziale pierwszym został ukazany szeroki kontekst dla podejmowanego przez Jana Pawła II nauczania nad zagrożeniami pokoju, wskazano na pokój międzynarodowy jako wartość oraz przedstawiono najważniejsze perspektywy wizji pokoju Jana Pawła II, określając ją jako integralną.

Trzy następne rozdziały zawierają już bezpośrednie odniesienie do kwestii zagrożeń pokoju. W rozdziale drugim autor ukazał te fundamentalne zagrożenia pokoju, które związane są ze złamaniem integralnego charakteru praw człowieka, a także przeciwko strukturom bazowym człowieka, na których opiera się jego prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie i które pomagają mu w odkryciu istoty jego pochodzenia i przeznaczenia (małżeństwo, rodzina, naród, wspólnoty religijne itp.).

Zagrożeniom pokoju, które w sposób szczególny stały się doświadczeniem ludzkości w ostatnim stuleciu: wojnie, terroryzmowi i fundamentalizmowi, został poświęcony rozdział trzeci. Wojna wszelkiego rodzaju była od wieków i dalej jest kulminacją agresji zwróconej przeciwko fizycznej integralności osoby ludzkiej i eskalacją przemocy na niewyobrażalną skalę. Terroryzm bazuje na wzmożonej obecności lęku w społeczeństwach, a fundamentalizm rodzi się na styku religii i polityki.

Rozdział czwarty przedstawił te niepokoje w obrębie życia gospodarczo-społecznego, zarówno w wymiarze mikroekonomicznym, jak i makroekonomicznym, które bezpośrednio czy pośrednio mogą prowadzić do sytuacji zagrożenia pokoju. U ich podstaw stoi błędna koncepcja antropologiczna, redukująca osobę jedynie do wymiaru „mieć”

W końcowej części pracy została podjęta analiza proponowanych przez Jana Pawła II dróg urzeczywistnienia pokoju. Drogi te Papież określa jako potrzebę zaistnienia solidarności, dialogu, wolności religijnej, wychowania do pokoju, modlitwy i przebaczenia. Dalekie są one od użycia siły i przemocy.

Pani Izabela B ł a z i a k, studentka Archidiecezji Lubelskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 20 maja 2005 uzyskała doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Poszukiwanie sensu życia w odniesieniu do chrześcijańskiej hierarchii wartości w świetle nauczania Jana Pawła II* (Lublin 2005,

mps, ss. 294). Publiczna rozprawa odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski, UKSW Warszawa, ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny, KUL – recenzenci, ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Rozprawa Pani Magister składa się z trzech obszernych rozdziałów. W rozdziale I – zgodnie z tytułem – ukazała Autorka antropologiczne i teologiczne podstawy odkrywania sensu życia. Punktem wyjścia swojej refleksji uczyniła ukazanie sensu życia jako potrzeby o charakterze uniwersalnym. Odwołując się do antropologii teologicznej, wskazuje na najważniejsze odniesienie sensu życia do Chrystusa, jako istotnego nurtu nauczania Jana Pawła II, ujmując to w duchu chrześcijańskiego powołania. Refleksja na ten temat została dopełniona przez transcendentne i eschatologiczne odczytanie sensu życia.

Rozdział II – jak wskazuje na to tytuł: *Zagubienie i utrata prawdziwego sensu życia* – został poświęcony ukazaniu przejawów i przyczyn zagubienia sensu życia, bądź nieodkrycia go, przez zafałszowane koncepcje ludzkiej egzystencji. P. Błaziak podkreśla, że utrata sensu życia wypływa z zagubienia moralnego człowieka, a jednocześnie do niego prowadzi. Wskazuje na takie przyczyny, jak: zafałszowana hierarchia wartości, zaćmienie ludzkich sumień, utrata wrażliwości na Boga. Utrata sensu życia bądź jego zafałszowane koncepcje przejawiają się na wielu płaszczyznach ludzkiego życia i na różne sposoby: alkoholizm, narkomania oraz inne uzależnienia.

Bardzo istotny wkład w ukazanie problemu wnosi refleksja zawarta w III rozdziale. Autorka przedstawia obiektywne czynniki i kryteria, które prowadzą do odkrycia prawdziwego sensu życia. Słusznie próbuje najpierw zarysować chrześcijańską hierarchię wartości, która stanowi podstawowe i najważniejsze kryterium odnalezienia prawdziwego sensu życia. Ta refleksja prowadzi ją do przekonania, że drogą do odczytania obiektywnej hierarchii wartości jest prawe sumienie. Istotnym dopełnieniem tej refleksji jest ukazanie wspólnotowego wymiaru odkrywania sensu życia.

Ks. Jan P i e ń k o s z, kapłan Diecezji Łomżyńskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 25 maja 2005 uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Sakrament pokuty i pojednania w nauczaniu ks. Stanisława Hueta (1904-1961)* (Lublin 2005, mps, ss. 288). Publiczna rozprawa odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Paweł Góralczyk, UKSW Warszawa, ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny, KUL – recenzenci, bp prof. dr hab. Andrzej Dziuba – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Przedmiotem pracy doktorskiej ks. Jana Pieńkosza jest ukazanie sakramentalnej pokuty w nauczaniu ks. Stanisława Hueta. Stanisław Huet był teologiem moralistą. Interesował się szczególnie sakramentem pokuty od strony teologii moralnej w powiązaniu z psychoanalizą w ujęciu Z. Freuda, A. Adlera i C. G. Junga. Poszukiwał on wspólnego mianownika spowiedzi z psychoanalizą. Takie zainteresowanie sakra-

mentem pokuty i pojednania jest na wskroś nowatorskie, jak na współczesne jemu czasy.

Całość prezentowanej dysertacji ks. Jan Pieńkosz podzielił na cztery rozdziały. Ich układ tekstologiczny i filologiczny nie jest jednakowy. Szczególnie wyróżnia się pierwszy rozdział. Ukazuje on osobę ks. S. Hueta na tle epoki, w której przyszło mu uprawiać teologię moralną, a ponadto przedstawia jego naukowo-dydaktyczną działalność. Rozdział drugi ukazuje teologię chrześcijańskiej pokuty oraz koncepcję sakramentu pokuty i jego elementy konstytutywne.

W personalistycznym aspekcie pojednania, rozdział trzeci przedstawia osobę penitenta jako podmiot sakramentu pokuty i pojednania. Trójdzielnie zorganizowana partia materiału prezentuje akty penitenta w aspekcie czasowym, w stosunku do samego sakramentalnego wyznania grzechów. Rachunek sumienia, żal za grzechy oraz postanowienie poprawy stanowią warunki sakramentalnej pokuty przygotowujące osobę penitenta do godnego i owocnego korzystania z niej. Właściwe usposobienie prowadzi penitenta do sakramentalnego wyznania grzechów, które określa się mianem spowiedzi. Następujące po niej sakramentalne zadośćuczynienie naprawia wyrządzoną szkodę sobie samemu, odbudowuje relację przyjaźni z Bogiem i z drugim człowiekiem.

Rozważania czwartego rozdziału koncentrują się wokół szafarza sakramentu pokuty i pojednania, który w procesie rekonyliacji grzesznego człowieka z Bogiem staje się równocześnie szafarzem Bożego miłosierdzia. Również w trójdzielnym układzie rozdział ten ukazuje najpierw kapłana, który pełni nauczycielską i lekarską posługę przywracając grzesznika Bogu poprzez nauczanie i uzdrawianie go. Nie bez znaczenia w tej posłudze jest osobowość kapłana. Wiedza, roztropność i świętość życia spowiednika sprawiają, że rekonyliacyjny charakter pokuty staje się owocniejszy i skuteczniejszy poprzez pociągający przykład dobrego kapłańskiego życia.

Pan Michał W y r o s t k i e w i c z, doktorant Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 7 czerwca 2005 uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Ekologia ludzka. Studium teologicznomoralne* (Lublin 2005, mps, ss. 279). Publiczna rozprawa odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Krzysztof Góźdz – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Piotr Morciniec, UO Opole, ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL – recenzenci, ks. dr hab. Sławomir Nowosad, prof. KUL – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Głównym celem rozprawy było w miarę możliwości kompletne ukazanie koncepcji ekologii ludzkiej. Zakres tematyczny jest dość szeroki: od problemów iście przyrodniczych, przez społeczne, po te, które dotyczą życia duchowego osoby ludzkiej. Przedmiot pracy niejako domagał się, aby była ona interdyscyplinarna. Zasadniczą część rozprawy stanowiły cztery rozdziały. W pierwszym z nich, który stanowi swego rodzaju wprowadzenie, ukazano potrzebę podjęcia badań w ramach ekologii ludzkiej. Omówiono też zagadnienia związane z językiem i metodą tej koncepcji. Wskazano na główny przedmiot, określono zakres naturalnego środowiska ludzkiego oraz wskazano na rozwój integralny osoby, jako jej podstawowe powołanie, prawo i obowiązki.

Zgodnie z wypracowaną definicją, pierwszym praktycznym działaniem w ramach podjętych badań była obserwacja relacji w naturalnym środowisku ludzkim. Ich opis stał się treścią drugiego rozdziału pracy. Obserwacje z punktu widzenia ekologii ludzkiej doprowadziły do wniosku, że we współczesnym świecie da się zaobserwować poważny kryzys ekologiczny polegający na zniekształceniu naturalnych relacji pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska. Symptomami tego kryzysu okazały się m.in.: niewłaściwe wykorzystywanie zasobów przyrody – ekspansywna gospodarka, zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego, bezrobocie, problemy w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym, „kultura śmierci”, kryzys takich instytucji, jak małżeństwo i rodzina oraz impas w życiu duchowym, zwłaszcza w sferze moralności. Problemami, które w ocenie ekologii ludzkiej posiadają charakter ambiwalentny, są: globalizacja i kwestia demograficzna.

Przedmiotem trzeciego rozdziału było zagadnienie integralnego rozwoju osoby ludzkiej. Wśród kategorii, które uznano za kluczowe dla tak rozumianego rozwoju, znalazły się m.in.: troska o życie i zdrowie, praca, rozwój intelektualny oraz duchowy, poszukiwanie prawdy i wolności oraz permanentne „doskonalenie ducha”

W czwartym rozdziale analizie poddano społeczeństwo i przyrodę jako ważne elementy naturalnego środowiska ludzkiego. Dostrzeżono różne relacje i rzeczywistości, które występują w życiu społecznym. Między innymi zwrócono uwagę na rolę rodziny oraz na potrzebę istnienia państwa, w którym będzie panował właściwy system społeczny, gospodarczy i polityczny. Sporo uwagi poświęcono także relacji osoby ludzkiej do przyrody. W tym kontekście podkreślano prawdę, iż w stosunku do niej człowiek-osoba zawsze winien czuć się włodarzem, a nie absolutnym władcą. Przypominano również o doniosłym obowiązku opieki nad stworzeniami. Ów obowiązek wyprowadzono z wielu przesłanek zarówno o charakterze przyrodniczym, filozoficznym – prawnonaturalnym, jak i teologicznym.

C. Prace magisterskie

Pod kierunkiem o. dra hab. Andrzeja D e r d z i u k a, prof. KUL:

1. Błażejewska W – Problematyka teologicznomoralna w pismach i nauczaniu bł. ks. Antoniego Rewery.
2. Bukartyk O. – Moralne aspekty ojcostwa.
3. Cąkała Z. – Dokumentacja dziejów teologii moralnej w Polsce w publikacjach ks. F. Greniuka.
4. Chopojdalo I. – Moralne aspekty tradycji ludowej zachodniej Ukrainy w zakresie wprowadzenia młodzieży w życie rodziny.
5. Furtak I. – Podstawowe zasady etyczne w ocenie działań medycznych.
6. Grajewski G. – Problematyka modlitwy na łamach kwartalnika „Homo Dei” w latach 1980-2000.
7. Hołub O. – Moralne aspekty tradycji ludowej zachodniej Ukrainy w zakresie założenia rodziny i przyjęcia potomstwa.

8. Huzovata O. – Konflikty nauczycieli i uczniów w szkole w świetle wybranej literatury.
9. Koleba L. – Wiara jako fundament życia moralnego w świetle wybranej posoborowej literatury teologicznej.
10. Koshynska Y. – Moralne aspekty macierzyństwa.
11. Kozieł-Rząd J. – Etyczne aspekty odżywiania.
12. Lis A. A. – Cierpienie w życiu świętej Teresy od Dzieciątka Jezus i świętej Faustyny Kowalskiej.
13. Łukaszczyk B. – Wpływ sztucznej prokreacji na rodzinę.
14. Martynyak T. – Obraz rodziny u młodzieży ukraińskiej. Studium teoretyczno-empiryczne na podstawie wybranych badań ankietowych we Lwowie.
15. Szponar M. – Wojna i pokój w ocenie moralnej według *Katechizmu Kościoła Katolickiego*.
16. Tyhchenko V – Moralne aspekty przebóstwienia w nauczaniu Grzegorza Palamasa.

Pod kierunkiem ks. dra hab. Jerzego G o c k i, prof. KUL:

1. Budz T. – Moralna problematyka przygotowania do życia małżeńskiego w świetle wybranej literatury teologicznej.
2. Chava N. – Rodzina środowiskiem wychowania religijnego i moralnego w świetle posoborowego nauczania Kościoła.
3. Demydiv I. – Chrześcijański sens umierania i śmierci w świetle wybranych publikacji teologiczno-moralnych.
4. Dmyterko I. – Prawo do pracy i formy jego realizacji na Ukrainie w świetle nauczania Kościoła i literatury socjologiczno-ekonomicznej.
5. Fetsyukh O. – Wpływ religijności na trwałość więzi małżeńskiej w świetle nauczania Kościoła.
6. Frankiv Y. – Problematyka moralna pierwszego przykazania dekalogu w świetle *Katechizmu Kościoła Katolickiego*.
7. Havinska M. – Znaczenie modlitwy w życiu rodziny w świetle współczesnego nauczania Kościoła.
8. Hluszka M. – Zagrożenie życia ludzkiego u jego początków w świetle współczesnego nauczania Kościoła.
9. Kocurowski M. – „Jedno ciało” jako paradygmat duchowości małżeńskiej w posoborowym nauczaniu Kościoła.
10. Lekh S. – Znaczenie cnót teologicznych w życiu chrześcijanina w świetle wybranych filmów Andrieja Tarkowskiego.
11. Malinowski Ł. – Kościół głosicielem nadziei dla Europy w świetle adhortacji *Ecclesia in Europa* Jana Pawła II.
12. Melnychuk L. – Rola ikony w modlitwie chrześcijan w świetle wybranej literatury teologicznej.
13. Mikhovych R. – Wiara w życiu chrześcijanina w świetle wybranej literatury teologicznej.

14. Nazarevych A. – Religijno-moralne znaczenie ubóstwa w świetle współczesnej literatury teologicznej.
15. Oleksiy H. – Radość konsekracji w posoborowym nauczaniu Kościoła.
16. Shelyukh L. – Sakramentalny charakter małżeństwa w świetle nauczania Kościoła i tradycji liturgicznej Kościoła Greckokatolickiego.
17. Shendera M. – Chrystocentryczny charakter życia zakonnego w świetle pism błogosławionego Honorata Koźmińskiego.
18. Shtokaylo O. – Wychowanie religijno-moralne w okresie dorastania w świetle wybranych publikacji teologicznomoralnych i psychologiczno-pedagogicznych.
19. Stankiewicz E. – Narzeczeństwo w kontekście powołania do małżeństwa i rodziny w świetle posoborowej literatury teologicznej.
20. Stetsko A. – Kryzys współczesnego człowieka w perspektywie teologicznomoralnej w świetle nauczania Kościoła.
21. Statsyshyn N. – Rodzina jako „Kościół domowy” w świetle nauczania Kościoła.
22. Trulich A. – Postawy wobec człowieka umierającego w świetle nauczania Kościoła.
23. Trulich R. – Śmierć w perspektywie nadziei chrześcijańskiej. Studium w świetle wybranej literatury teologicznomoralnej.
24. Warcabiuk A. – Wiara w życiu chrześcijanina w świetle pism i życia Josefa Slipyja.
25. Wieczorek K. – Zadania rodziny chrześcijańskiej w kontekście przemian społecznych po 1989 roku.
26. Zhovnrir O. – Internet jako miejsce realizacji powołania do wolności.

Pod kierunkiem ks. dra hab. Krzysztofa J e ż y n y, prof. KUL:

1. Kalinowski W – Problematyka moralna sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego w „Homo Dei” w latach 1989-2004.
2. Kobak M. – Przygotowanie do małżeństwa w świetle dokumentów Kościoła.
3. Korchynska N. – Moralne aspekty wychowania w rodzinie w świetle posoborowego nauczania Kościoła.
4. Kowalczyk T. P. – Moralne aspekty funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.
5. Kwapien M. – Odpowiedzialność osób życia konsekrowanego za głoszenie „Ewangelii nadziei” w świetle adhortacji *Ecclesia in Europa*.
6. Marczewski R. – Rola kultury masowej w kształtowaniu sumienia katolików w świetle nauczania Jana Pawła II.
7. Masynec N. – Małżeństwo jako wspólnota osób w świetle nauczania Kościoła.
8. Matusik P. – Odpowiedzialność katolików świeckich za dzieło nowej ewangelizacji na progu III tysiąclecia.
9. Matuszak M. – Pojednanie w rodzinie drogą do budowania *communio personarum* na podstawie posoborowej literatury teologicznomoralnej.
10. Mielniczuk M. – Poszukiwanie celu i sensu życia młodzieży w świetle nauczania Jana Pawła II.

11. Mikula R. – Formacja moralna młodych w świetle „Listów z Taizé” brata Rogera.
12. Savka A. – Istota i cechy miłości małżeńskiej w świetle posoborowych dokumentów Kościoła.
13. Sidorowicz J. – Obowiązek świadectwa katolików świeckich w dziele nowej ewangelizacji w świetle *Ecclesia in Europa* Jana Pawła II.
14. Soltivska S. – Wychowanie do integralnej miłości małżeńskiej w świetle dokumentów Kościoła.
15. Stalczuk A. – Posłannictwo kobiety w świetle listu apostolskiego Jana Pawła II *Mulieris dignitatem*.
16. Stasiewicz W. – Wstępowanie do sekt wyrazem poszukiwania wspólnoty.
17. Stefaniak A. – Moralne aspekty sprawowania sakramentu namaszczenia chorych.
18. Vysotska L. – Uwarunkowania społeczno-kulturowe posłannictwa rodziny w świetle posoborowego nauczania Kościoła.
19. Wcisł W. – Internet jako współczesny „areopag” nowej ewangelizacji.
20. Wójcik K. – Eucharystia źródłem ewangelizacji świeckich w świetle encykliki Jana Pawła II *Ecclesia de Eucharistia*.

Pod kierunkiem ks. dra Piotra H. K i e n i e w i c z a:

1. Babiarez K. – Powołanie do rodzicielstwa w świetle Listu do Rodzin Jana Pawła II.
2. Kamocka D. – Pomocnicza funkcja szkoły w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży w świetle *Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim*.
3. Kulczyńska R. – Śmierć jako źródło cierpienia w rodzinie. Studium teologicznomoralne nad cierpieniem w świetle nauczania Jana Pawła II.
4. Małyńska M. – Ocena moralna terroryzmu politycznego.
5. Martiška M. – Moralna ocena działań eugenicznych w świetle nauki Kościoła katolickiego.
6. Mękal B. – Etyczno-prawne aspekty adopcji.
7. Pintal I. – Wizja kobiety we współczesnych ruchach feministycznych w świetle *Mulieris dignitatem*.
8. Rycerz U. – Wpływ alkoholizmu na relacje małżeńskie.
9. Stępniewska M. – Cierpienie pytaniem o sens życia ludzkiego. Studium teologicznomoralne na podstawie twórczości Krzysztofa Kieślowskiego.
10. Styk A. – Prawda jako fundament powołania dziennikarskiego w świetle Orędzi Jana Pawła II na Światowe Dni Komunikacji Społecznej.
11. Wiącek K. – Moralna ocena homeopatii w oparciu o literaturę medyczną i teologicznomoralną.
12. Wróbel J. – Wychowanie seksualne w rodzinie chrześcijańskiej.
13. Zaleski M. – Internet jako miejsce realizacji powołania do wolności.
14. Żuk K. – Pedofilia jako problem moralny na podstawie polskiej literatury psychologicznej.

Po kierunkiem ks. prof. dra hab. Janusza N a g ó r n e g o:

1. Malesza T. – Potrzeba miłosierdzia w świetle pism księdza Michała Sopoćki (1888-1975).
2. Rybiński T. – Bieda jako wyzwanie moralne w świetle przemówień Jana Pawła II podczas pielgrzymek do Polski.
3. Ślusarczyk T. – Religijno-moralna formacja nupturientów w ramach przygotowania do sakramentu małżeństwa na przykładzie Duszpasterstwa Rodzin Archidiecezji Lubelskiej.

Pod kierunkiem ks. dra hab. Sławomira N o w o s a d a, prof. KUL:

1. Agatowski T. – Grzech i nawrócenie w publikacjach księdza Seweryna Rosika.
2. Cur R. – Wartość ludzkiego życia a obowiązki służbowe policjanta. Moralne aspekty użycia broni palnej w świetle przepisów prawa polskiego.
3. Gaska M. – Alkoholizm a przemoc w rodzinie w świetle publikacji na łamach kwartalnika „Problemy alkoholizmu” w latach 1990-2003.
4. Jakubiak M. – Krytyka antropologii Richarda Dawkinsa.
5. Jędrzejewski P. – Duch Święty w życiu moralnym chrześcijanina według Lindsaya Dewara.
6. Kiszko B. – Formacja duchowa i intelektualna jako wyraz miłości ojczyzny w nauczaniu kardynała Josyfa Slipyja.
7. Mazurek M. – Wychowanie do dojrzałego chrześcijaństwa w Ruchu Światło-Życie.
8. Szwemin M. T. – System wychowawczy młodzieży św. Alojzego Orione w świetle jego wypowiedzi i listów.
9. Wójtowicz T. – Chrześcijańskie wychowanie młodzieży w ujęciu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.
10. Zwolak S. – Moralny wymiar wiary w świetle katechez środowych Jana Pawła II.

Pod kierunkiem ks. dra Mariana P o k r y w k i:

1. Bubicz A. – Moralne posłannictwo małżeństwa i rodziny w publikacjach na łamach „Homo Dei” w latach 1981-2003.
2. Furman T. – Moralne problemy demografii w świetle polskich publikacji teologicznomoralnych w latach 1994-2003.
3. Kurzanowska J. – Ideał życia moralnego młodzieży w świetle pism bł. Pier Giorgia Frassatiego.
4. Majdanik S. – Małżeństwo chrześcijańskie drogą do świętości w świetle publikacji św. Josemarii Escrivy de Balaguera.

III. Z życia Instytutu

Pracami Instytutu w okresie sprawozdawczym kierował ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny (wybrany na trzyletnią kadencję w maju 2003 r.). Ks. dr Tadeusz Zadykiewicz pełnił funkcję sekretarza Instytutu. Ponadto ks. dr hab. K. Jeżyna, prof. KUL był odpowiedzialny za zeszyt teologicznomoralny RT i za kontakty z TN KUL; o. dr hab. A. Derdziuk, prof. KUL był odpowiedzialny za kontakty z KBN. Opiekę nad zakładami pełnili: ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL i ks. dr Piotr H. Kieniewicz.

31 października 2004 r. zmarł ks. dr Stanisław Mojek, wykładowca w Katedrze Teologii Moralnej Szczegółowej.

1 października 2004 r. powołano Katedrę Teologii Moralnej Społecznej. Jej kierownikiem został mianowany ks. dr hab. Jerzy Gocko, który został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego KUL.

Pracownicy Instytutu prowadzili swoje zajęcia dydaktyczne według programu przyjętego przez Radę Wydziału i zatwierdzonego przez Senat Akademicki KUL.

Pracownicy Instytutu prowadzili ponadto wykłady:

- **O. A. Derdziuk:** wykład: Teologia życia konsekrowanego w WSD OFM Cap Lublin, (rok I, 1 g. tyg. w I semestrze).

Ks. J. Gocko: Seminarium magisterskie z teologii moralnej i katolickiej nauki społecznej w WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie; Seminarium magisterskie w Punkcie Konsultacyjnym Wydziału Teologii we Lwowie oraz w Kołomyi i w Tarnopolu (Ukraina); wykłady na kursie doktoranckim w Punkcie Konsultacyjnym Wydziału Teologii we Lwowie.

- **Ks. K. Jeżyna:** wykład: Teologia moralna ogólna (rok III – 30 godzin) – Wyższe Seminarium Duchowne w Sandomierzu (rok akad. 2004/2005); wykład: Teologia moralna szczegółowa (rok IV – 30 godzin) – Wyższe Seminarium Duchowne w Sandomierzu (rok akad. 2004/2005); wykład: Teologia moralna szczegółowa (rok V – 30 godzin) – Wyższe Seminarium Duchowne w Sandomierzu (rok akad. 2004/2005); wykład: Teologia moralna – Moralny wymiar nowej ewangelizacji na Studium Licencjacko-doktoranckim Filii Wydziału Teologii KUL we Lwowie (10 godzin – 7-8.10.2004); wykład: Zagadnienia moralne małżeństwa i rodziny w Instytucie Nauk o Rodzinie Wydziału Teologii KUL we Lwowie, III rok – 10 godzin (7-8.10.2004); wykłady z etyki seksualnej. Studium Życia Rodzinnego (10 godzin) (Lublin, 19-20.02.2005; 13.03.2005); wykład: Katolicka nauka moralna o małżeństwie i rodzinie (10 godzin) (Lublin, 10.02.2005).

- **Ks. P. H. Kieniewicz:** wykłady z teologii moralnej szczegółowej w WSD Księży Marianów (cały rok, 2 g. tyg.); ćwiczenia z teologii moralnej szczegółowej w WSD Księży Marianów (cały rok, 1 g. tyg.).

- **Ks. S. Nowosad:** wykład: Teologia moralna ogólna w WSD Księży Marianów (dwa semestry 2 g. tyg.); wykład: Etyka ogólna i etyka społeczna w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Zamościu (dwa semestry; 20 g. w semestrze).

- **Ks. M. Pokrywka:** wykład: Spowiednictwo w WSD Księży Marianów (rok VI, 2 g. tyg. pierwszy semestr); ćwiczenia: Spowiednictwo w WSD Księży Marianów (rok VI, 1 g. tyg. pierwszy semestr).

- **Ks. T. Zadykowicz:** wykłady w WSD w Białymstoku (teologia moralna szczegółowa, ćwiczenia z teologii moralnej szczegółowej); wykłady w Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie. Sekcja św. Jana Chrzciciela. Studium Teologii w Białymstoku (Teologia moralna szczegółowa, seminarium magisterskie); wykład: Etyka zawodowa nauczycieli i wychowawców w Podyplomowym Studium Katechetyczno-Pedagogicznym przy Uniwersytecie w Białymstoku (10 g.).

Pracownicy Instytutu byli członkami Komisji w zakresie egzaminów licencjackich (2.06.2005): ks. J. Nagórny, ks. S. Nowosad, o. A. Derdziuk, ks. K. Jeżyna, ks. J. Gocko; ks. P. H. Kieniewicz. Pracownicy Instytutu brali udział w egzaminach wstępnych na Wydział Teologii KUL: ks. K. Jeżyna, ks. M. Pokrywka, ks. S. Mojek; ks. P. H. Kieniewicz. Pracownicy Instytutu prowadzili konsultacje dla eksternistów: ks. K. Jeżyna, ks. M. Pokrywka, ks. T. Zadykowicz, ks. P. H. Kieniewicz oraz seminaria magisterskie dla eksternistów: ks. S. Nowosad, o. A. Derdziuk, ks. K. Jeżyna, ks. M. Pokrywka.

Instytut Teologii Moralnej KUL zorganizował Sympozjum „Płciowość ludzka w kontekście miłości. Przesłanie moralne Kościoła” (2.12.2004). Uczestniczyli wszyscy pracownicy Instytutu. Referat wygłosił: ks. J. Nagórny: *Personalistyczna wizja ludzkiej płciowości*. Kilku pracowników Instytutu uczestniczyło w dyskusji panelowej.

Wszyscy członkowie Instytutu wzięli udział w Spotkaniu Sekcji Teologów Moralistów Polskich, które odbyło się w dniach od 29 maja do 1 czerwca 2005 w Gródku n. Dunajcem. Tematem spotkania była „Polska teologia moralna – czterdzieści lat po Soborze Watykańskim II” W pierwszej części spotkania bohaterami byli świadkowie przełomu, czyli ci starsi profesorowie, którzy pracowali w okresie posoborowym. Druga część obrad została poświęcona głównym płaszczyznom odnowy teologii moralnej. Część trzecia spotkania miała wskazać główne kierunki i perspektywy rozwoju polskiej teologii moralnej.

Pracownicy Instytutu wygłosili referaty i uczestniczyli w następujących sympozjach:

- **O. A. Derdziuk:** VII Kongres Teologów Polskich. Spotkanie Sekcyjne Teologii Moralnej. Ref. *Kultura masowa jako wezwanie do głoszenia orędzia moralnego*. Lublin 14.09.2004; Rada Formacji Polskich Prowincji Kapucynów. Ref. *Obraz kapucyna*. Nowe Miasto nad Pilicą 18.10.2004; Sesja Instytutu Duchowości Franciszkańskiej. Wykł. *Przebaczenie i pojednanie w Pismach św. Franciszka*. Zakroczym 20.10.2004; Księża Sercanie. Wykł. *Moralne aspekty starości*. Zakopane 8.11.2004; Sekretariat Formacji Konferencji Zachodnio-Słowiańskiej Braci Mniejszych. *Formacja franciszkańska*. Kalwaria Zebrzydowska 12.11.2005; Sympozjum WSD OFMCap i Szkoły Spowiedników „Żal za grzechy” Ref. *Stawanie przed Bogiem ze skruchą i nadzieją*. Kraków 20.11.2005; Sympozjum Instytutu Teologii Moralnej KUL „Czystość w kontekście miłości” Przewodniczenie sesji. Lublin 02.12.2004; Instytut Spigołatrice della Chiesa. Ref. *Maryja wzorem modlitwy*. Lublin

5.02.2005; Studium Formacyjne Młodych Kapłanów. *Wybrane zagadnienia ze spowiednictwa*. Lublin 5.02.2005; Sesja formacyjna duchowieństwa diecezji sandomierskiej. *Spowiednik wobec zagadnień czystości małżeńskiej*. Sandomierz 12.02.2005; Sesja formacyjna duchowieństwa diecezji sandomierskiej: *Problematyka małżeństwa w konfesjonale*. Sandomierz 19.02.2005; Spotkania Duszpasterstwa Akademii Medycznej w Lublinie. *Prawdziwa miłość czeka*. Lublin 20.02.2005; Sesja Instytutu Duchowości Franciszkańskiej. Wykł. *Przebaczenie i pojednanie w ujęciu teologii moralnej*. Zakroczym 07.04.2005; Ogólnopolskie spotkanie kleryków seminariów diecezjalnych i zakonnych. Wykł. *Trynitarny wymiar Eucharystii*. Częstochowa 21.04.2005; Sympozjum „August Czartoryski salezjanin. Powołanie do służby w Kościele wczoraj i dziś” Głos w dyskusji: *Trudności w wyborze powołania*. Lublin 25.04.2005; Międzynarodowa konferencja naukowa „Forum externum i forum internum w prawie kanonicznym. Między prawem a sumieniem” Ref. *Sumienie ponad prawem?* Lublin 09.05.2005; Spotkanie Naukowe Sekcji Polskich Teologów Moralistów. Komunikat: *Trynitarny wymiar moralności chrześcijańskiej*. Gródek n. Dunajcem 01.06.2005.

Ks. J. Gocko: Ref. *Wzrastanie w aspekcie społecznym. Osoby potrzebujące szczególnego wsparcia we wzrastaniu społecznym*. Konferencja Naukowa „JACZŁOWIEK: w pełni zdrowia, niepełnosprawny, chory, zmarginalizowany. Wzrastanie w godności, miłości i miłosierdziu” Stróże 23.09.2004; Ref. *Aspekty etyczne wyjazdów zarobkowych*. Referat wygłoszony podczas Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Katedrę Teologii Moralnej i Etyki Społecznej WT UO „Wyjazdy zarobkowe – szansa czy zagrożenie. Perspektywa społeczno-moralna” Opole 17.11.2004 r.; Ref. *Kościół jako sakrament ewangelizacji świata*. Referat wygłoszony podczas Sesji Naukowej Instytutu Akcji Katolickiej Diecezji Sosnowieckiej i Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: „«Idźcie i nauczajcie». Wyzwania ewangelizacyjne dzisiaj”. Sosnowiec 27.11.2004 r.; Ref. *Pornografia*. Referat wygłoszony podczas Sympozjum „Moralność życia seksualnego. Przesłanie moralne Kościoła” KUL 02.12.2004 r.

Ks. K. Jeżyna: Ref. *Zadania apostolskie Akcji Katolickiej w duchu nowej ewangelizacji*. Sympozjum Akcji Katolickiej w Poznaniu „Początki Akcji Katolickiej i jej czasy współczesne” Poznań 20.11.2004; Ref. *Autoerotyzm*. Sympozjum Instytutu Teologii Moralnej KUL „Płciowość ludzka w kontekście miłości” Lublin: KUL 2.12.2004; Wykł. *Wolność – wyzwoleniem od wartości moralnych?* Konferencja naukowo-szkoleniowa szkół chełmskich „Świat wartości współczesnej młodzieży polskiej” Chełm 23.03.2005; ref. *Zadania Akcji Katolickiej w duchu nowej ewangelizacji*. Konferencja programowa Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej. Dąbrowica 9.04.2005; ref. *Eucharystia źródłem nowej ewangelizacji*. Kongres Eucharystyczny Archidiecezji Lubelskiej 26.05.-2.06.2005; wykł. *Dziecko wartością rodziny, narodu i Kościoła*. Diecezjalny Kongres Rodzin – Sandomierz 2005 (5-12.06.2005). Staszów 9.06.2005; wykł. *Teologia moralna religijna po Soborze Watykańskim II*. Spotkanie Sekcji Teologów Moralistów Polskich „Polska teologia moralna – czterdzieści lat po Soborze Watykańskim II” Gródek n. Dunajcem 29.05.-1.06.2005.

- **Ks. P. H. Kieniewicz:** „Bliźnięta syjamskie” Kraków 09.12.2004 – ref. *Granice interwencji medycznych*; ref. *Homoseksualizm*. Lublin 02.12.2004; Zjazd moralistów w Gródku n. Dunajcem 30.05-1.06.2005 – komunikat *Wspólna bibliografia teologicznomoralna za 2004 rok w RT*; Wykłady pięcioletnie dla księży. Sulejówek 22.10.2005. Referat: *Szczególne przypadki sumienia*; 6 programów telewizyjnych w ramach cyklicznego programu „Dziedzictwo” TVP3-Lublin; 3 programy na żywo związane z chorobą i śmiercią Jana Pawła II dla TVP3 – 5.04.2005 i 11.04.2005; 1 wywiad na żywo w związku ze śmiercią Jana Pawła II dla TVP2 („Panorama”) – 11.04.2005; 2 wywiady dla „Dziennika Wschodniego”; 2 wykłady o współpracy wychowawczej między rodzicami a szkołą – Wąwolnica i Grójec.

Ks. J. Nagórny: Symposium „O etos nauczyciela” (Lublin, KUL – 3.10.2004). Ref. *Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań moralno-społecznych*; Inauguracja roku Akademickiego (Instytut Teologiczny w Bielsku-Białej, 13.10.2004). Wykład *Prawe sumienie – fundamentem ładu moralnego w życiu społecznym*; Spotkanie prezesów i opiekunów Akcji Katolickiej (Częstochowa, 12-14.11.2004). Wykłady: *Wiara fundamentem zaangażowania społecznego*; *Nadzieja a uczestnictwo w życiu społecznym*; *Istotne aspekty duchowości ludzi świeckich*; Symposium Instytutu Teologii Moralnej „Płciowość ludzka w kontekście miłości” (KUL 02.12.2004). Ref. *Personalistyczna wizja ludzkiej płciowości*.

- **Ks. S. Nowosad:** Ref. *The Impact of the Diversity of Professors and Students in Faculties of Theology in the Context of a Growing Cultural Pluralism* podczas zgromadzenia ogólnego Conference of Catholic Theological Institutions (COCTI) – Lizbona, Portugalia, 1-6 sierpnia 2004; Przemówienie pt. *Współczesny pluralizm teologiczny a współpraca wydziałów teologii w ramach COCTI* do dziekanów wydziałów teologicznych z Europy, obecnych na Kongresie Teologów Polskich KUL, Lublin, 15.09.2004; Komunikat podczas inauguracji roku akad. w WSD OFM Cap w Lublinie, 11.10.2004; Ref. *Ku integralnej prawdzie o człowieku w nowej Europie* podczas inauguracji roku akad. w WSD OFM w Krakowie 15.10.2004; Komunikat podczas inauguracji roku akad. w WSD MIC w Lublinie 16.10.2004; Ref. *Wokół współczesnego sporu o człowieka* – do Kapituły Konkatedralnej w Lubaczowie, 24.10.2004; Referat i udział w dyskusji na sesji pt. „JAFARE: The Janus Faces of Religion. A European Perspective on Religion-State Relationship” – Montpellier, Francja, 13-14.11.2004; Ref. *Współczesny spór o człowieka* na sesji „Treści etyczne w Unii Europejskiej”, ChAT Warszawa, 30.11.2004; Udział w seminarium „Zadania polskich szkół wyższych w realizacji Strategii Lizbońskiej” – Warszawa, Instytut Społeczeństwa Wiedzy, 13.12.2004; Ref. *The mission of the Catholic university in the contemporary context*. Notre Dame University, Notre Dame, Indiana, USA, 1-4.04.2005; Ref. *Przestanie ekumeniczne II Soboru Watykańskiego* na sesji „Recepcja Vaticanum II w prawie kanonicznym” – KUL, 20.04.2005; Komunikat na temat dziejów, struktury i programu badań w Instytucie Teologii Moralnej KUL na ogólnopolskiej sesji naukowej Sekcji Teologów Moralistów Polskich w Gródku n. Dunajcem 1-2.06.2005; Ref. *Od eucharystycznej celebracji do eucharystycznego życia* – Krasnobród, do duchowieństwa diecezji zamojsko-lubaczowskiej, 11.06.2005.

Ks. M. Pokrywka: Konferencja „Twórcza wartość Bożego błogosławieństwa generująca rozwój przedsiębiorczości w małej Ojczyźnie – ojcowiznie” (Sól, 18.06.2005 r.). Ref. *Etyka w biznesie*.

Bp J. Wróbel: Die Tagung der Mitteleuropäischen Moraltheologen in Spisské Podhradie (Słowacja) pt. „Ehe und Sexualität” i wygłoszony referat: *Anthropologie der menschlichen Sexualität. Berufung zur gegenseitigen Hingabe in Wahrheit und Liebe* (25-28.08.2004).

- **Ks. T. Zadykowicz:** „Płciowość ludzka w kontekście miłości” Sympozjum organizowane przez Instytut Teologii Moralnej KUL (Lublin, KUL 02.12.2004 r.) – ref. *Dewiacje seksualne*; Spotkanie Naukowe Sekcji Polskich Teologów Moralistów (Gródek n. Dunajcem 30.05-1.06.2005).

Pracownicy Instytutu pełnią następujące funkcje pozaetatowe na Uczelni: Zespół Redakcyjny zeszytu teologicznomoralnego (z. 3) „Roczników Teologicznych” tworzyli: ks. J. Nagórny (Redaktor naczelny), bp J. Wróbel, ks. S. Nowosad, o. A. Derdziuk, ks. K. Jeżyna (sekretarz).

O. A. Derdziuk jest sekretarzem Komitetu Badań Naukowych w Instytucie Teologii Moralnej, członkiem współpracownikiem TN KUL, kuratorem Koła Uczelnianego ZHR; **Ks. J. Gocko** jest kuratorem Akademickiego Związku Sportowego w KUL; przewodniczącym Wydawniczej Komisji Przetargowej KUL, członkiem Senackiej Komisji Wydawniczej, członkiem współpracownikiem TN KUL; **Ks. K. Jeżyna** jest sekretarzem Komitetu Redakcyjnego „Roczników Teologicznych” z. 3, członkiem korespondentem TN KUL, kuratorem studenckiego Koła Fotograficznego „MEVA”; **Ks. P. H. Kieniewicz** jest opiekunem IV roku InoR, opiekunem SSWT, koordynatorem Instytutu programu SOKRATES-ERASMUS, koordynatorem programu profilaktyki ds. studenckich, pełnomocnikiem Wydziału ds. międzynarodowych programów badawczych przy Prorektorze ds. nauki i informacji, sekretarzem Rady Wydziału Teologii; **Ks. J. Nagórny** jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Jana Pawła II KUL, członkiem czynnym TN KUL; **Ks. S. Nowosad** był Prodziekanem Wydziału Teologii, członkiem Senatu Akademickiego KUL, pełnomocnikiem Rektora KUL ds. Strategii Lizbońskiej, przewodniczącym Senackiej Komisji Młodzieżowo-Stypendialnej KUL, przewodniczącym Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów KUL; jest członkiem korespondentem TN KUL; **Ks. M. Pokrywka** jest opiekunem studentów III roku Teologii, członkiem współpracownikiem TN KUL; **Bp J. Wróbel** jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Nauk o Rodzinie, członkiem współpracownikiem TN KUL; **Ks. T. Zadykowicz** jest sekretarzem Instytutu Teologii Moralnej KUL, członkiem współpracownikiem TN KUL, opiekunem II Roku INoR.

Poza Uczelnią pracownicy Instytutu pełnią następujące funkcje:

O. A. Derdziuk: Wikariusz Prowincjalny Warszawskiej Prowincji Braci Mniejszych Kapucynów, Rektor WSD Warszawskiej Prowincji Braci Mniejszych Kapucynów w Lublinie, cenzor ksiąg kościelnych w Warszawskiej Prowincji Kapucynów, członek Prowincjalnego Komitetu Wydawniczego, egzaminator egzaminów jurysdykcyjnych dla młodych kapłanów w Prowincji Warszawskiej w zakresie teologii moralnej, spowiednik i konferencjonista sióstr zakonnych; **Ks. J. Gocko:** sekretarz Redakcji rocznika naukowego „Seminare” członek Rady Naukowej „Myśl Społeczna i Poli-

tyczna”; konferencje w Duszpasterstwie Akademickim „Quo Vadis” w Lublinie, sekretarz Sekcji Teologów Moralistów Polskich; **Ks. K. Jeżyna:** Diecezjalny Duszpasterz Duszpasterstwa Pracowników Nauki m. Lublina, współredaktor dzieła *Jan Paweł II. Encyklopedia nauczania moralnego*. Radom 2005 (zawartość Encyklopedii stanowi ok. 210 haseł, a współpracuje z redakcją ok. 30 autorów); **Ks. P. H. Kieniewicz:** członek Rady programowej Wydawnictwa MIC, cenzor ze strony Zgromadzenia Księży Marianów, sekretarz Kapituły Prowincjalnej, sekretarz Kapituły Generalnej; **Ks. J. Nagórny:** członek Państwowej Komisji Akredytacyjnej przy MENiS (do końca 2004 roku); między innymi udział w wizytacjach akredytacyjnych (przewodniczący zespołów wizytujących): Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie (7-8.10); Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach (14-15.10); Wydział Teologiczny UWM w Olsztynie (20-21.10); Wydział Teologiczny UMK w Toruniu (25-26.10), członek Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, przewodniczący Zarządu Sekcji Polskich Teologów Moralistów, wiceprzewodniczący Komisji Bioetycznej przy AM w Lublinie; **Ks. S. Nowosad:** przewodniczący diecezjalnej Komisji ds. Wyższego Seminarium Duchownego (diecezja zamojsko-lubaczowska), członek diecezjalnej Komisji Teologicznej Procesu Beatyfikacyjnego ks. Błażeja Nowosada (diecezja zamojsko-lubaczowska), członek Referatu Formacji Duchowieństwa (diecezja zamojsko-lubaczowska), członek Sekcji Teologii (H01B) w Zespole Nauk Humanistycznych KBN – Warszawa, członek korespondent Lubelskiego Towarzystwa Naukowego – Lublin, członek International Institute for Hermeneutics, Toronto, Kanada, członek An Academic Response to Antisemitism and Racism in Europe, Londyn, Wlk. Brytania; **Ks. M. Pokrywka:** członek korespondent Lubelskiego Towarzystwa Naukowego; **Bp J. Wróbel:** Biskup Ordynariusz Diecezji Helsinki w Finlandii, członek Rady Naukowej „Horyzonty Wychowania” w Wyższej Szkole Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie, członek Rady Naukowej „Bioetyczne Zeszyty Pediatrii” (Wydawane przez Polsko-Amerykański Instytut Pediatrii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie); **Ks. T. Zadykiewicz:** Członek korespondent Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Instytut organizował regularne spotkania wszystkich pracowników ITM, podczas których omawiano aktualne zagadnienia naukowe i organizacyjne. Świadectwem regularności spotkań i różnorodności poruszanych zagadnień są protokoły spisywane systematycznie przez sekretarza ITM.

Pracownicy Instytutu przygotowali i opublikowali następujące pozycje książkowe: **Ks. J. Nagórny:** *Dziecko wśród mediów. Wychowanie w rodzinie do korzystania ze środków społecznego przekazu*. Częstochowa 2004; *Spór o człowieka – spór o przyszłość świata. Od bł. Jana XXIII do Jana Pawła II*. Red. J. Nagórny, J. Gocko. Lublin 2004; *Geny – wolność zapisana? Meandry współczesnej genetyki. Przestanie moralne Kościoła*. Red. J. Nagórny, P. H. Kieniewicz. Lublin 2005.

Ponadto pracownicy Instytutu opublikowali 54 artykuły naukowe, popularno-naukowe i recenzje oraz oddali do druku 70 artykułów. Pod kierunkiem pracowników Instytutu sfinalizowano 99 prac magisterskich: ks. J. Nagórny – 3; ks. S. Nowosad – 17; o. A. Derdziuk – 15; ks. K. Jeżyna – 20; ks. J. Gocko – 23; ks. M. Pokrywka

– 4; ks. P. H. Kieniewicz – 14; ks. T. Zadykowicz – 3 (PWT Warszawa). Pracownicy Instytutu przygotowali recenzje: 8 superrecenzji dla CK: ks. J. Nagórny – 6 recenzji o tytuł profesora dla CK; 2 recenzje w sprawie zatwierdzenia uchwały o nadaniu stopnia doktora habilitowanego dla CK; 1 do tytułu profesorskiego i w sprawie powołania na stanowisko profesora (KUL: J. Gocko); 1 habilitacyjną: J. Gocko; 7 doktorskich: J. Nagórny – 3 (KUL: ks. K. Paluch; p. I. Błaziak; ks. J. Pieńkosz); J. Gocko – 3 (KUL: A. Otwinowski, M. Wyrostkiewicz; UKSW: W. Pac); ks. K. Jeżyna – 1 (UKSW: ks. K. Dudzik); 184 magisterskie: ks. J. Nagórny – 3; ks. S. Nowosad – 17; o. A. Derdziuk – 25; ks. K. Jeżyna – 57; ks. J. Gocko – 18; ks. M. Pokrywka – 36; ks. P. H. Kieniewicz – 15; ks. T. Zadykowicz – 13 (KUL – 10, PWT – 3); 14 wydawniczych: ks. J. Nagórny – 6; o. A. Derdziuk – 4; ks. P. H. Kieniewicz – 4.

Dnia 2 czerwca 2005 odbyły się egzaminy licencjackie z teologii moralnej dla studentów II roku kursu wyższego. Egzaminy zdali i tytuł licencjata otrzymali: ks. Janusz Cwynar, ks. Witold Gąciarz, ks. Wojciech Iwanicki, p. Krzysztof Jonak, ks. Jacek Karliński, p. Jan Kobyłecki, ks. Czesław Koraszyński, ks. Arkadiusz Kulacha, ks. Jan Kulig, ks. Wojciech Surmiak, ks. Zbigniew Wielgosz, p. Adam Zadroga.

Pracownicy Instytutu przygotowali materiały do opublikowania w „Rocznikach Teologicznych” z. 3 (teologia moralna) za rok 2006.